

**KOREYS TILI VA XALQARO MUNOSABATLAR: TIL DIPLOMATIYASI VA
GLOBAL HAMKORLIK OMILI**

Absalomova Feruza Sharif qizi

ISFT instituti, Samarqand filiali koreys tili o'qituvchisi

Shuxratov Xurshid

ISFT instituti, Xalqaro munosabatlar yo'nalishi talabasi

Abstract

This article comprehensively analyzes the role of the Korean language in the system of international relations and its strategic importance in the development of diplomatic, economic, cultural, and educational cooperation. Furthermore, the study examines South Korea's soft power policy, the Hallyu phenomenon, the global spread of the Korean language, and the role of language in Uzbekistan–Korea relations from a scientific perspective. The research substantiates the close interconnection between language and international relations from both linguistic and political viewpoints.

Keywords: Korean language, international relations, diplomacy, Hallyu, soft power, cultural diplomacy, globalization, international communication, South Korea, language policy.

Аннотация

В данной статье всесторонне анализируется роль корейского языка в системе международных отношений, а также его стратегическое значение в развитии дипломатического, экономического, культурного и образовательного сотрудничества. Кроме того, с научной точки зрения рассматриваются политика мягкой силы Республики Корея, феномен Халлю, глобальное распространение корейского языка и роль языка в узбекско-корейских отношениях. В ходе исследования обосновывается тесная взаимосвязь между языком и международными отношениями с лингвистической и политической точек зрения.

Ключевые слова: корейский язык, международные отношения, дипломатия, Халлю, мягкая сила, культурная дипломатия, глобализация, международная коммуникация, Республика Корея, языковая политика.

Annotatsiya

Mazkur maqolada koreys tilining xalqaro munosabatlar tizimidagi o'rni, uning diplomatik, iqtisodiy, madaniy va ta'limiy hamkorlikni rivojlantirishdagi strategik ahamiyati keng tahlil qilinadi. Shuningdek, Janubiy Koreyaning (soft power) siyosati, Hallyu fenomeni, koreys tilining global ommalashuvi hamda O'zbekiston–Koreya munosabatlarida tilning o'rni ilmiy jihatdan yoritiladi. Tadqiqot davomida til va xalqaro munosabatlar o'rtasidagi uzviy bog'liqlik lingvistik hamda siyosiy nuqtai nazardan asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: koreys tili, xalqaro munosabatlar, diplomatiya, Hallyu, soft power, madaniy diplomatiya, globalizatsiya, xalqaro kommunikatsiya, Janubiy Koreya, til siyosati.

Kirish

Globalashuv sharoitida tillarning xalqaro maydondagi ahamiyati tobora ortib bormoqda. Zamonaviy dunyoda til nafaqat kommunikativ vosita, balki davlatning siyosiy nufuzi, iqtisodiy ta'siri va madaniy salohiyatini namoyon etuvchi muhim strategik omil hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan koreys tili ham XXI asrda xalqaro munosabatlar tizimida faol rivojlanayotgan tillardan biri sifatida e'tirof etilmoqda.

Janubiy Koreyaning iqtisodiy taraqqiyoti, texnologik rivojlanishi va madaniy ekspansiyasi koreys tilining global miqyosda keng tarqalishiga sabab bo'ldi. Ayniqsa, "Korean Wave" yoki "Hallyu" fenomeni orqali koreys madaniyatining xalqaro maydonda ommalashuvi tilga bo'lgan qiziqishni sezilarli ravishda kuchaytirdi. Natijada koreys tili xalqaro diplomatiya, iqtisodiyot, turizm, media va ta'lim sohalarida muhim vositaga aylandi.

Bugungi kunda koreys tilini o'rganayotgan xorijliklar soni millionlab kishilarni tashkil etadi. Dunyoning ko'plab universitetlarida koreysshunoslik markazlari ochilib, koreys tili va madaniyatini o'qitish keng yo'lga qo'yilgan. Bu jarayon Janubiy Koreyaning xalqaro maydondagi siyosiy va madaniy nufuzini oshirishda muhim rol o'ynamoqda.

Koreys tilining xalqaro munosabatlardagi nazariy asoslari

Til va xalqaro munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlik zamonaviy siyosatshunoslik va lingvistika fanlarida muhim tadqiqot obyektlaridan biri hisoblanadi. Til diplomatiyaning asosiy vositasi bo'lib, davlatlar o'rtasidagi muloqotni samarali tashkil etishda muhim rol o'ynaydi. Diplomatik nutqning aniqligi, pragmatik ma'nosi va madaniy konnotatsiyasini to'g'ri anglash xalqaro aloqalarning muvaffaqiyatiga bevosita ta'sir qiladi.

Amerikalik olim Joseph Nye tomonidan ilgari surilgan "soft power" konsepsiyasiga ko'ra, davlatlar o'z madaniyati, qadriyatlari va tillari orqali xalqaro ta'sir kuchini oshiradi. Janubiy Koreya aynan shu strategiya orqali dunyo miqyosida ijobiy imij yaratishga muvaffaq bo'ldi. Koreys tili mazkur strategiyaning markaziy elementiga aylandi.

Til diplomatiyasi xalqaro siyosatda quyidagi vazifalarni bajaradi:

davlat imijini shakllantirish;

xalqaro hamkorlikni rivojlantirish;

madaniy integratsiyani kuchaytirish; iqtisodiy aloqalarni kengaytirish;

ta'lim va ilmiy almashinuvni qo'llab-quvvatlash.

Shu jihatdan koreys tili bugungi kunda nafaqat milliy til, balki xalqaro kommunikatsiya vositasiga aylanib bormoqda.

Koreys tilining global ommalashuvi va Hallyu fenomeni

Koreys tilining xalqaro maydondagi ommalashuvi Hallyu fenomeni bilan chambarchas bog'liqdir. "Hallyu" atamasi koreys madaniyatining dunyo bo'ylab tarqalishini anglatadi. Ushbu jarayon dastlab Sharqiy Osiyo davlatlarida boshlangan bo'lsa, keyinchalik Yevropa, Amerika, Markaziy Osiyo va Yaqin Sharq mamlakatlariga ham keng yoyildi.

K-pop musiqasi, koreys seriallari, kino industriyasi va internet platformalari koreys tilining ommalashuvida muhim rol o'ynadi. Ayniqsa, BTS, BLACKPINK, EXO, TWICE kabi musiqiy guruhlarining xalqaro muvaffaqiyati yoshlar orasida koreys tiliga qiziqishni kuchaytirdi.

Koreys seriallari ham tilning xalqaro targ'ibotida katta ahamiyat kasb etdi. "Squid Game", "Crash Landing on You", "Descendants of the Sun" kabi seriallar dunyo auditoriyasida katta rezonans uyg'otdi. Ushbu media mahsulotlar orqali xorijlik tomoshabinlar koreys tili, mentaliteti va madaniy qadriyatlari bilan tanishmoqda.

Hallyu fenomenining asosiy xususiyatlari quyidagilar:

Yo'nalish

K-pop

Ta'siri

Yoshlar orasida koreys tiliga qiziqishni

Yo‘nalish	Ta’siri
	oshiradi
Kino va seriallar	Madaniy tasavvurlarni shakllantiradi
Gastronomiya	Koreys milliy taomlarini ommalashtiradi
Moda kosmetika	va Koreya brendlarini global bozorda tanitadi
Ta’lim	Koreys tilini o‘rganishga rag‘bat uyg‘otadi
Natijada koreys tili global madaniy kommunikatsiyaning faol komponentiga aylandi.	

Koreys tili va diplomatik aloqalar

Diplomatiyada til davlatlar o‘rtasidagi ishonch va hamkorlikni mustahkamlovchi asosiy vositalardan biridir. Koreys tilini mukammal biladigan mutaxassislar elchixonalar, xalqaro tashkilotlar, savdo vakolatxonalar va diplomatik missiyalarda faoliyat yuritmoqda.

Janubiy Koreya bugungi kunda BMT, UNESCO, ASEAN, OECD kabi xalqaro tashkilotlarda faol ishtirok etmoqda. Shu sababli koreys tilini biladigan xalqaro munosabatlar mutaxassislariga ehtiyoj ortib bormoqda.

Diplomatik muloqotda koreys tilining pragmatik jihatlari alohida ahamiyatga ega. Koreys tilidagi hurmat kategoriyasi (존댓말) kommunikativ etikani ifodalovchi muhim lingvistik vositadir. Diplomatik nutqda hurmat shakllarining to‘g‘ri qo‘llanishi siyosiy muloqotning muvaffaqiyatiga ta’sir qiladi.

Masalan:

rasmiy nutqda yuqori darajadagi hurmat shakllari qo‘llanadi;

diplomatik uchrashuvlarda madaniy pragmatika muhim rol o‘ynaydi;

til orqali ijtimoiy masofa va maqom ifodalanadi.

Bu jihatlar koreys tilining xalqaro diplomatiyadagi o‘ziga xos xususiyatlarini ko‘rsatadi.

Koreys tilining iqtisodiy ahamiyati

Janubiy Koreya dunyoning eng rivojlangan iqtisodiyotlaridan biri hisoblanadi. Samsung, Hyundai, Kia, LG, POSCO kabi yirik korporatsiyalar global bozorda faoliyat yuritmoqda. Shu sababli koreys tilini bilish xalqaro biznes va iqtisodiyot sohalarida katta imkoniyat yaratadi.

Bugungi kunda ko‘plab davlatlar Janubiy Koreya bilan investitsion va texnologik hamkorlikni rivojlantirmoqda. Bunday jarayonlarda til kompetensiyasi muhim omil hisoblanadi.

Koreys tilining iqtisodiy ahamiyati quyidagilarda namoyon bo‘ladi:

xalqaro savdo muzokaralarida; texnologik hamkorlikda;

turizm sohasida;

mehnat migratsiyasida;

xalqaro marketing va reklamada.

Xususan, O‘zbekistonda koreys kompaniyalarining faoliyati kengayib borayotgani koreys tiliga bo‘lgan ehtiyojni oshirmoqda.

O‘zbekiston va Janubiy Koreya munosabatlarida koreys tilining o‘rni

O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi diplomatik aloqalar mustahkam strategik sheriklik asosida rivojlanmoqda. Ta’lim, iqtisodiyot, sog‘liqni saqlash, texnologiya va madaniyat sohalaridagi hamkorlik ikki davlat munosabatlarining muhim yo‘nalishlarini tashkil etadi.

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda koreys tilini o‘rganishga bo‘lgan qiziqish keskin oshdi. Ko‘plab universitetlarda koreys tili yo‘nalishlari ochildi. Koreya Respublikasi hukumati

tomonidan taqdim etilayotgan GKS (Global Korea Scholarship) dasturi yoshlar uchun katta imkoniyat yaratmoqda.

Bundan tashqari:

KOICA loyihalari;

Koreya universitetlari bilan hamkorlik;

akademik almashinuv dasturlari; TOPIK imtihonlari;

Sejong Institute markazlari

koreys tilining O'zbekistonda rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

Bugungi kunda koreys tilini biladigan mutaxassislar:

tarjimonlik;

xalqaro biznes;

diplomatiya;

turizm;

ta'lim; IT va texnologiya

sohalarida yuqori talabga ega.

Koreys tilining ta'lim va ilm-fandagi o'rni

Koreys tilining xalqaro ta'lim tizimidagi roli ham tobora kuchayib bormoqda. Janubiy Koreya universitetlari xalqaro reytinglarda yuqori o'rinlarni egallamoqda. Bu xorijiy talabalarni Koreyada tahsil olishga jalb qilmoqda.

Koreys tilini o'rganish orqali talabalar:

ilmiy tadqiqot olib borish;

akademik almashinuv dasturlarida qatnashish;

xalqaro konferensiyalarda ishtirok etish;

Koreya tajribasini o'rganish

imkoniyatiga ega bo'ladi.

Ayniqsa, til va madaniyatni birgalikda o'rganish xalqaro kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, koreys tili bugungi globallashuv davrida xalqaro munosabatlarning muhim strategik vositalaridan biriga aylanmoqda. Janubiy Koreyaning iqtisodiy taraqqiyoti, texnologik salohiyati va madaniy diplomatiyasi koreys tilining global nufuzini sezilarli darajada oshirdi.

Koreys tili:

diplomatik muloqotni rivojlantiradi;

xalqaro iqtisodiy hamkorlikni mustahkamlaydi;

madaniy integratsiyani kuchaytiradi;

ta'lim va ilmiy almashinuvni qo'llab-quvvatlaydi.

O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi strategik hamkorlik ham koreys tilining amaliy ahamiyatini yanada oshirmoqda. Shu sababli koreys tilini o'rganish zamonaviy xalqaro munosabatlar, diplomatiya va global kommunikatsiya tizimida muhim istiqbolli yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Nye, J. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.
2. Crystal, D. (2010). *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge University Press.
3. Jin, D. Y. (2016). *New Korean Wave: Transnational Cultural Power in the Age of Social Media*. University of Illinois Press.
4. Kim, Y. (2013). *The Korean Wave: Korean Media Go Global*. Routledge.
5. Halliday, M. A. K. (1978). *Language as Social Semiotic*. London: Edward Arnold.
6. 한국국제교류재단. (2023). *한국어와 국제문화교류*. 서울.
7. 대한민국 교육부. (2024). *한국어 교육 정책 보고서*. 서울.
8. UNESCO. (2022). *Culture and Global Communication Report*. Paris.

